

# Hur bra är åtgärderna i missbruksvården i hela Sverige UBÅT?

## Resultat för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Urval: Inget

### Innehåll

Rapportens underlag

Antal åtgärder i hela Sverige UBÅT

Vad är effekter?

Effekter för åtgärder med minst 30 registreringar i hela Sverige UBÅT

Brukarnas kvalitetsupplevelser av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Handläggarnas kvalitetsupplevelse av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Har klienterna kvar något hjälpbehov efter åtgärderna?

## Rapportens underlag

Rapporten bygger på data från 2021-05-11. Rapporten omfattar åtgärder gjorda till och med 2021-08-11 (åtgärdernas startdatum ligger inom valt tidsintervall) . Det fanns då 12175 registreringar av åtgärder för 5746 klienter i hela Sverige UBÅT. Det finns 1088 ASI-Grund med åtföljande ASI-Upp som ligger inom rimlig tid före och efter en åtgärds genomförande, och som vi kan använda för beräkning av effekter. Att koppla ihop ASI och åtgärder är en komplicerad procedur. Det rör sig alltså om ett urval av alla ASI-intervjuer som finns i hela Sverige UBÅT. Det kan finnas ett selektivt bortfall för enskilda områden som dock inte påverkat hur intervjuer valts ut.

De resultat som visas i rapporten är:

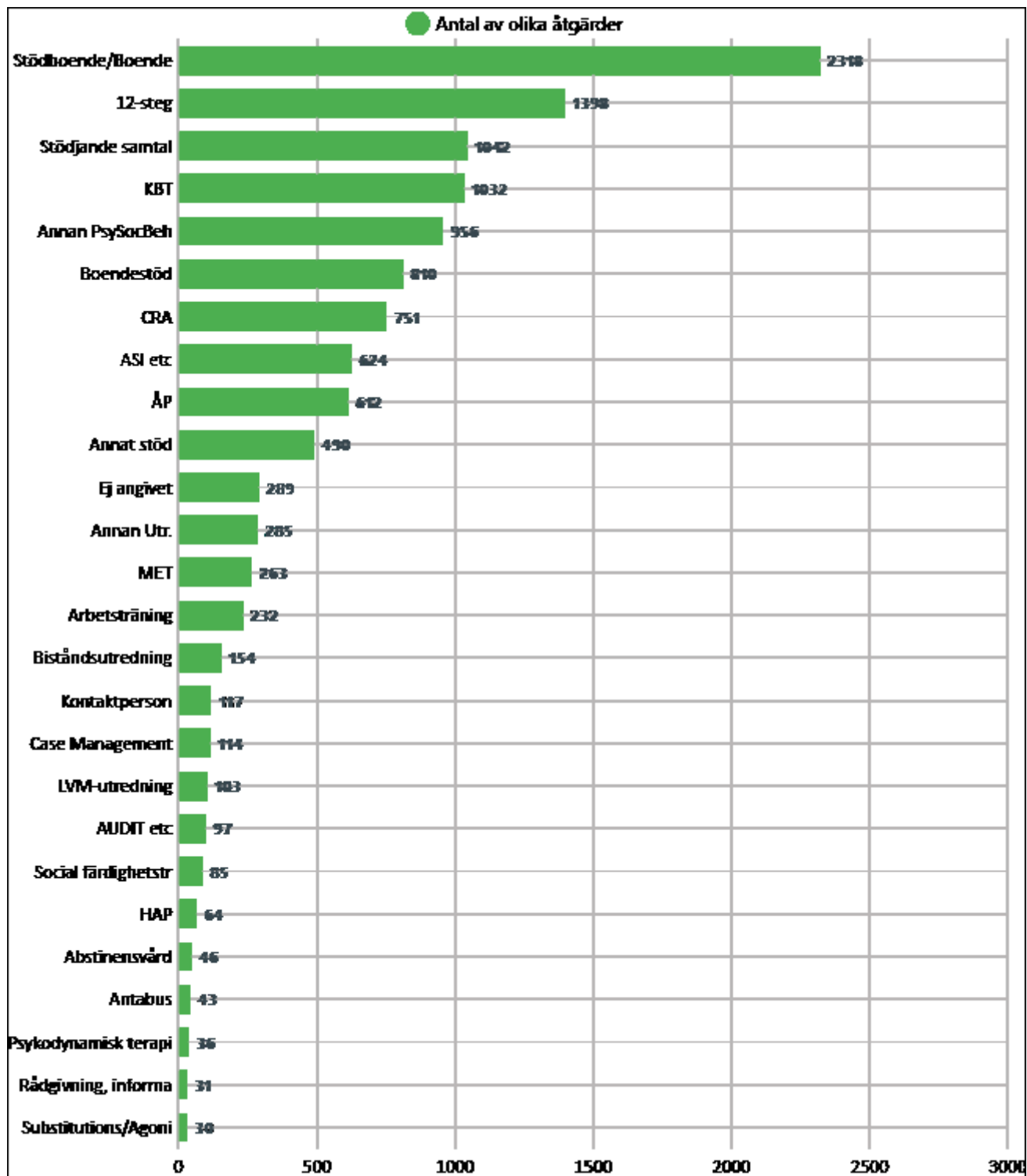
- Vilka olika åtgärder som finns i hela Sverige UBÅT
- Effekter för olika åtgärder
- Brukar- och handläggarskattningar av olika åtgärder
- Kvarvarande hjälpbehov vid ASI-U enligt klientens skattningar

Effekter och kvalitetsskattningar visas endast för Åtgärder med minst 30 registreringar\*. I korthet gäller för varje klient att ASI-G inte får vara äldre än tre år före Åtgärdens startdatum. Man väljer den senaste ASI-U som a) inträffar efter Åtgärdens startdatum, b) inträffar inom intervallet ett år före till, två år efter Åtgärdens slutdatum.

\*Alla beräkningar görs utifrån principen om Intention To Treat (ITT), dvs division sker mot det maximala antalet observationer för varje variabel. I raden "Alla åtgärder" ingår alla åtgärder oavsett antal.

## Antal åtgärder i hela Sverige UBÅT

I figuren nedan visas hur ofta olika åtgärder har förekommit i hela Sverige UBÅT (minst 30).



Figur 1. Antal av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT, Urval: inget.

Totalt finns 12175 åtgärder registrerade i hela Sverige UBÅT.

## Vad är effekter?

I den här rapporten används begreppet effekt för att beskriva skillnader mellan intervjuarnas skattningar vid ASI-G och ASI-U, sk förändringseffekter. Det handlar alltså inte om orsaker till att klientens problem förändrats utan om en beskrivning av systematiska förändringar i anslutning till olika åtgärder. För att räknas som en förbättring av problem och hjälpbehov inom ett livsområde i ASI måste intervjuarskattningen ha minskat minst 2 skalsteg mellan ASI-G och ASI-U på den 10-gradiga skalan, sk reliabel förbättring. Om en klient t.ex. minskar från skalsteg 5 till skalsteg 3 på någon intervjuarskattning så är det alltså en reliabel förbättring med 95% säkerhet. För varje åtgärd redovisas hur stor andel av de klienter som fått åtgärden som har en minskning av sina problem med minst 2 skalsteg på intervjuarskattningen mellan ASI-G och ASI-U, dvs hur många klienter i procent som har förbättrats. Övriga klienter har försämrats eller är oförändrade. Utredningar ingår inte vid beräkning av effekter, men de ingår vid redovisningen av brukar- och handläggarskattningar. Det måste finnas en intervjuarskattning inom antingen Alkohol, Narkotika eller Psykisk hälsa för att beräkna effekter för Åtgärden. Om intervjuaren inte gjort en skattning av klientens problem för ett område kan intervjun inte användas för att beräkna förändringar och effekter inom det området.

## Effekter för åtgärder med minst 30 registreringar i hela Sverige UBÅT

I tabellen visas antal registreringar och effekter (minskning av problem med minst 2 skalsteg) för olika åtgärder. I tabellen har åtgärder i hela Sverige UBÅT som har bäst effekt för problem inom olika livsområden markerats med fetstil. Effekter markeras som lika om skillnaden är högst 5%. Åtgärderna är sorterade efter antal registreringar.

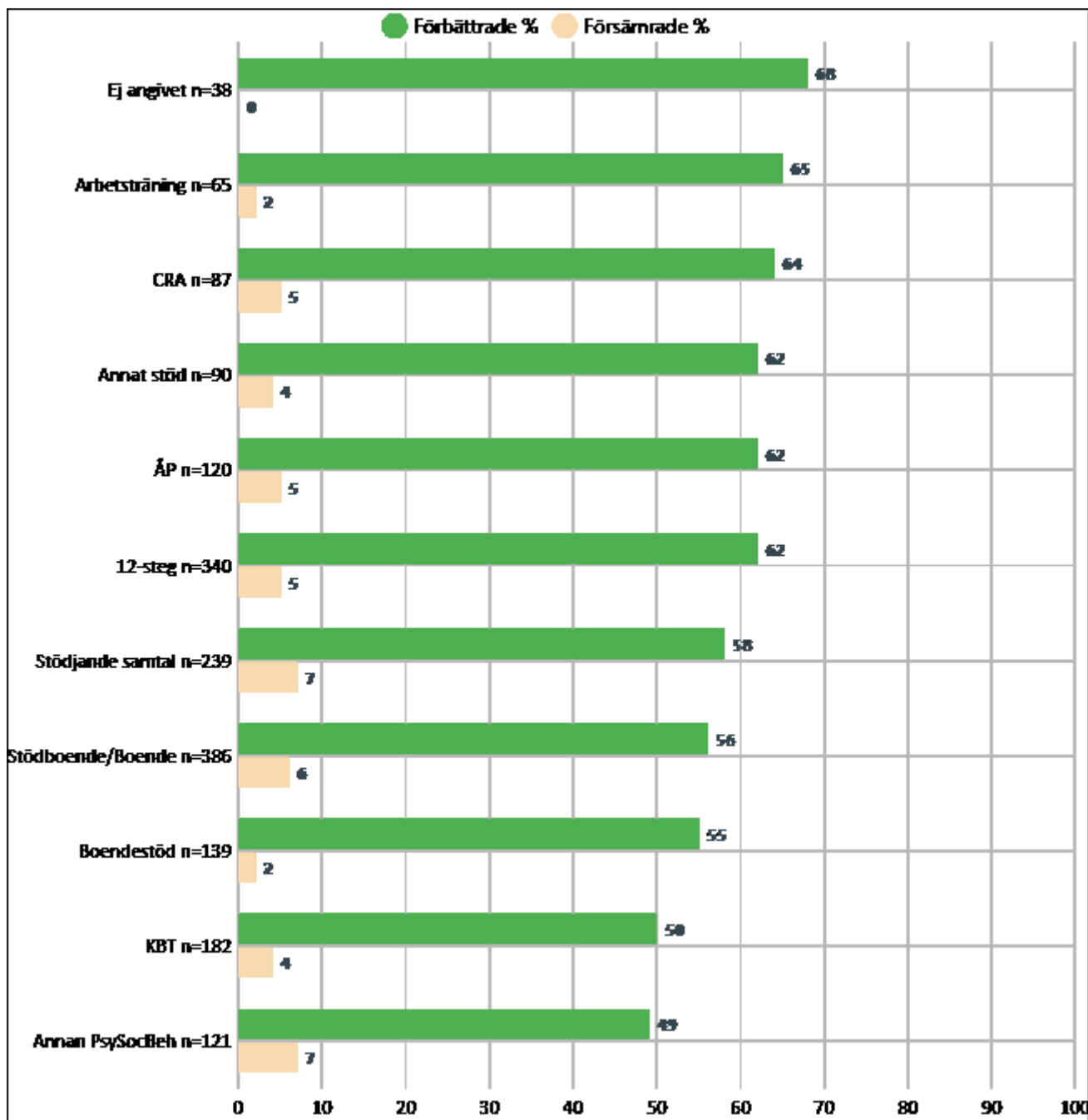
Tabell 2. Effekter inom olika problemområden för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT. Procent förbättrade.

Urval: inget								
		Problemområde, procent förbättrade						
Åtgärd	Antal	Alkohol	Narkotika	Psykisk hälsa	Familj	Arbete	Fysisk hälsa	Kriminalitet
Stödboende/Boende	386	56	46	45	45	41	30	28
12-steg	340	62	40	53	<b>51</b>	33	34	26
Stödjande samtal	239	58	36	47	<b>52</b>	28	28	16
KBT	182	50	41	45	40	38	35	21

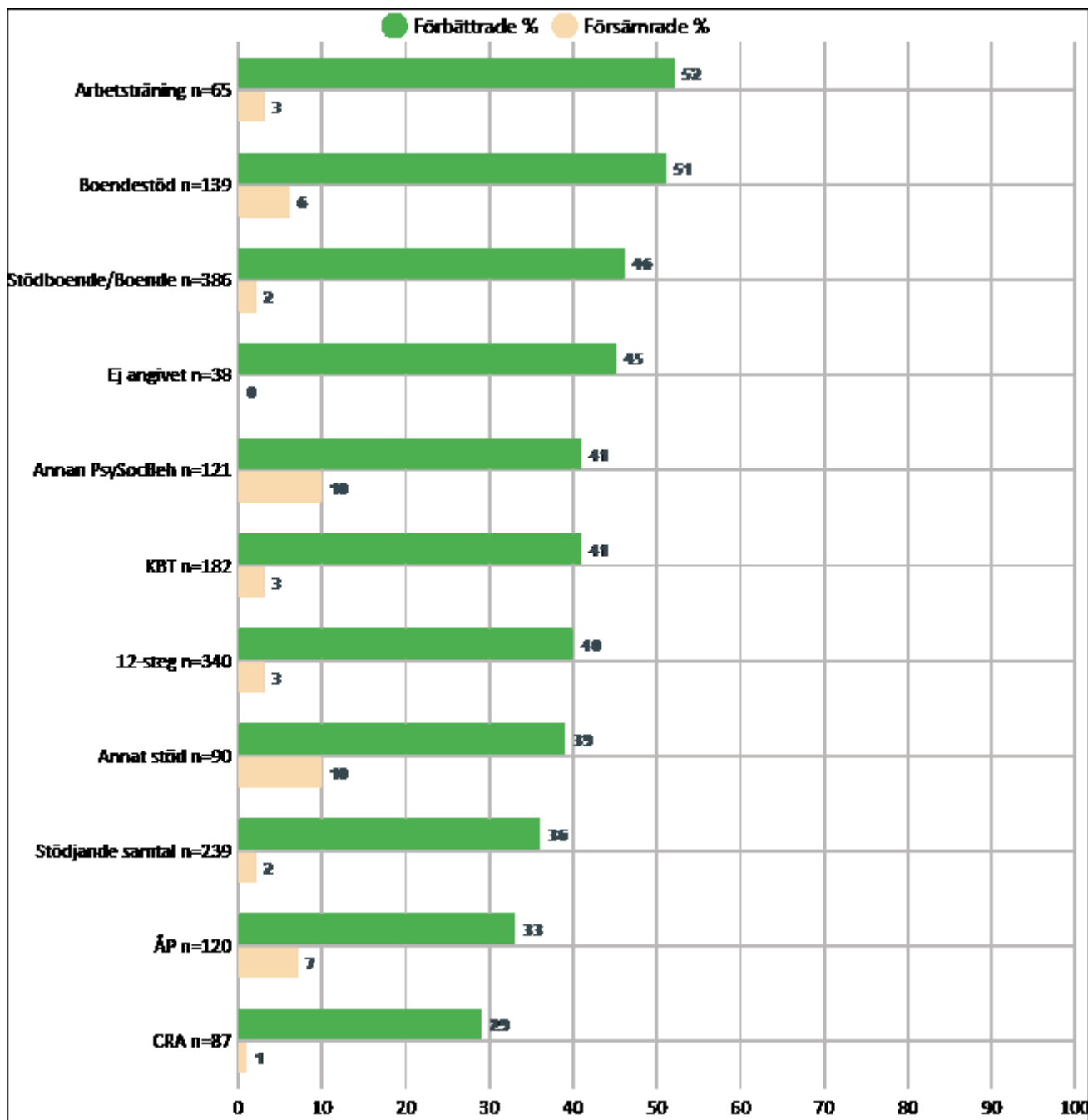
Urval: inget								
		Problemområde, procent förbättrade						
Åtgärd	Antal	Alkohol	Narkotika	Psykisk hälsa	Familj	Arbete	Fysisk hälsa	Kriminalitet
Boendestöd	139	55	51	50	49	40	37	31
Annan PsySocBeh	121	49	41	48	50	38	32	26
ÅP	120	62	33	55	47	30	38	19
Annat stöd	90	62	39	54	52	44	33	34
CRA	87	64	29	52	45	41	23	20
Arbetsträning	65	65	52	65	54	55	42	14
Ej angivet	38	68	45	55	37	32	32	26
<b>Alla åtgärder</b>	<b>1921</b>	<b>58</b>	<b>41</b>	<b>49</b>	<b>48</b>	<b>37</b>	<b>33</b>	<b>24</b>

Exempel på hur man kan läsa tabellen: Åtgärden Ej angivet har störst andel förbättrade för problem med alkohol där 68% av klienterna har förbättrats minst 2 skalsteg på intervjuarnas skattningar. Lika bra effekt har åtgärden Arbetsträning med 65% förbättrade. Det kan också tolkas så att en klient som får Ej angivet har 68 procents chans till pålitlig / reliabel förbättring av sina problem med alkohol.

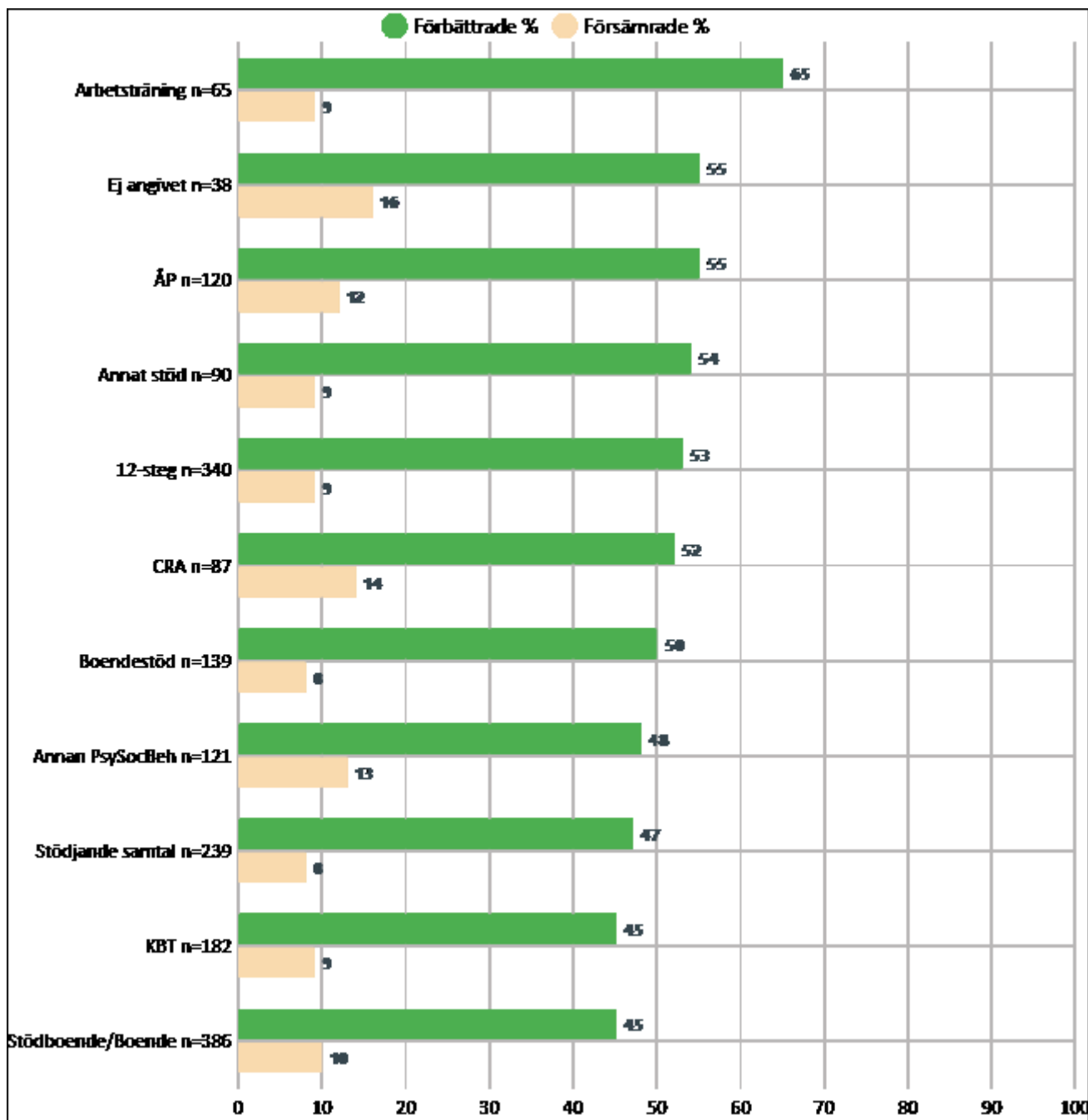
I figur 2a-d visas både andel förbättrade och försämrade för Alkohol, Narkotika, Psykisk hälsa och Familj. En försämring definieras på motsvarande sätt som förbättring, dvs om intervjuarnas skattningar har ökat med minst 2 skalsteg från ASI-G till ASI-U. Åtgärderna har sorterats efter storleken på förbättring.



Figur 2a. Andel förbättrade och försämrade för problem med Alkohol för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT, Urval: inget.

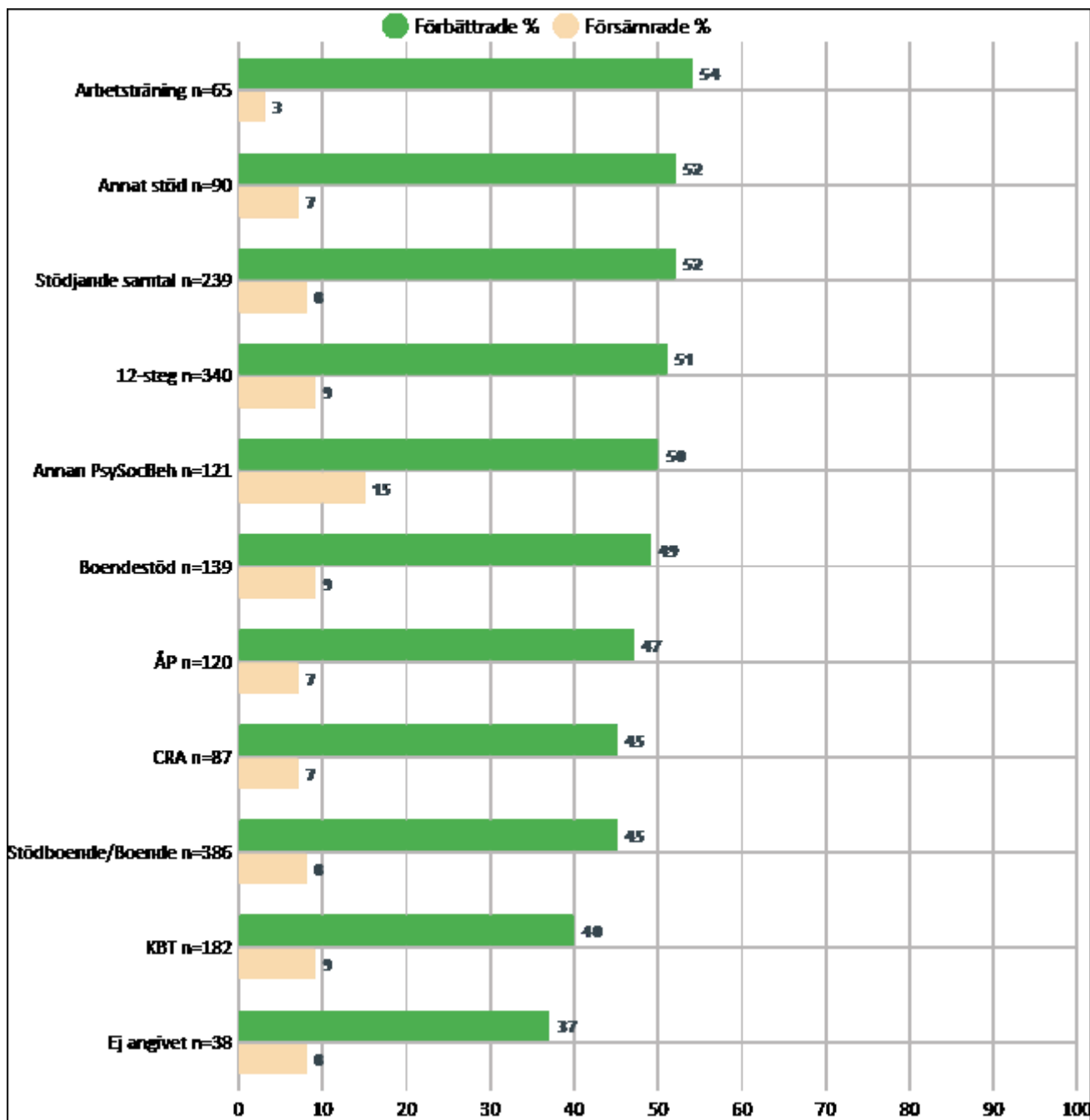


Figur 2b. Andel förbättrade och försämrade för problem med Narkotika för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT, Urval: inget.



Figur 2c. Andel förbättrade och försämrade för problem med Psykisk hälsa för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT, Urval: inget.





Figur 2d. Andel förbättrade och försämrade för problem med Familj för olika åtgärder i hela Sverige UBÅT, Urval: inget.

## Brukarnas kvalitetsupplevelser av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Brukarna skattar sju olika aspekter av hur man upplevt en åtgärd på en skala mellan 1 och 10, där 10 uttrycker den mest positiva upplevelsen och 1 den mest negativa upplevelsen (se bilaga 1). Skattningar på 7, 8, 9 eller 10 definieras här som en positiv skattning.

Brukarna skattar följande frågor för varje enskild åtgärd:

- *Hur länge fick du vänta på denna åtgärd?\**  
\*Omvänds vid beräkningar
- *Hade du något inflytande på valet av denna åtgärd?*
- *Var du motiverad att genomföra denna åtgärd?*
- *Hade du något inflytande över denna åtgärds genomförande?*
- *Hur nöjd är du med det bemötande du fick under denna åtgärd?*
- *Hur nöjd är du med den hjälp du fick genom denna åtgärd?*
- *På vilket sätt har dina problem förändrats pga den hjälp du fick genom denna åtgärd?*

Brukaren gör i regel sin skattning i samband med att åtgärden avslutas. I tabellen visas andel positiva brukarskattningar av olika åtgärder, sorterat efter hur klienterna anser att problemen förbättrats.

Tabell 3. Andel positiva brukarskattningar av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT.

Urval: inget								
		Brukarskattningar, procent positiva						
Åtgärd	Antal	Väntan	Inflytande val	Motivation	Påverka genom- förande	Bemötande	Nöjd med hjälp	Förbättrat problemen
ÅP	283	86	77	88	74	95	91	87
12-steg	693	84	75	85	58	92	89	85
Kontaktperson	40	85	80	90	90	90	92	85
CRA	183	81	75	89	84	93	89	81
Stödjande samtal	456	86	76	82	82	96	92	80
KBT	569	78	72	86	68	90	85	79
Social färdighetsträning	33	85	64	76	61	94	85	79
Boendestöd	456	74	56	83	75	90	85	78
Annan PsySocBeh	396	80	70	86	68	92	87	78
Arbetssträning	174	84	75	85	77	93	86	78
Stödboende/Boende	1379	71	50	81	58	80	78	74
Annat stöd	293	82	67	85	72	89	85	74

Urval: inget								
		Brukarskattningar, procent positiva						
Åtgärd	Antal	Väntan	Inflytande val	Motivation	Påverka genom- förande	Bemötande	Nöjd med hjälp	Förbättrat problemen
MET	74	78	73	89	70	99	93	74
Case Management	46	87	48	70	65	83	70	74
Ej angivet	112	76	62	77	50	81	73	71
Biståndsutredning	48	81	79	92	77	100	94	69
Annan Utr.	94	68	68	81	69	88	82	64
ASi etc	157	74	68	83	63	88	77	63
<b>Alla åtgärder</b>	<b>5652</b>	<b>78</b>	<b>66</b>	<b>84</b>	<b>67</b>	<b>89</b>	<b>85</b>	<b>77</b>

Exempel på hur man kan läsa tabellen: På frågan hur brukarna tycker att problemen förändrats har ÅP högst andel positiva brukarskattningar där 87 procent av 283 skattningar är positiva. Det betyder att 246 ( $0,87 \cdot 283 = 246$ ) av de 283 skattningarna som finns för ÅP har skattat minst 7 på frågan hur deras problem har förändrats.

## Handläggarnas kvalitetsupplevelse av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Handläggarna svarar på följande sex frågor i anslutning till varje åtgärd, oftast vid avslut:

- Hur bra tyckte du att denna åtgärd passade för klienten när åtgärden planerades?
- Fanns det någon annan åtgärd som du tycker skulle ha passat bättre?
- Hur väl tycker du att åtgärden har genomförts av de som ansvarat för genomförandet?
- Hur väl tycker du att klienten har bidragit till åtgärdens genomförande?
- Hur upplever du att klientens problem har förändrats efter åtgärdens avslutande?
- Hur nöjd är du med din egen/socialtjänstens insats/-er för klienten i samband med denna åtgärds genomförande?

Handläggarna skattar sin upplevelse av åtgärden med samma skala, 1 – 10 (utom nr 2), som brukarna. I tabellen visas andel positiva handläggarskattningar av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT.

Tabell 4. Andel positiva handläggarskattningar av olika åtgärder i hela Sverige UBÅT

Urval: inget						
Handläggarskattningar, procent positiva						
Åtgärd	Antal	Anpassad till klienten	Väl genomfört	Klienten bidragit	Klientens probl förbättrats	Nöjd med insats
Kontaktperson	49	90	94	78	78	90
12-steg	813	92	93	78	75	90
Arbetsträning	167	91	89	83	71	84
Ej angivet	105	90	85	73	70	90
Boendestöd	470	87	88	76	69	86
Stödjande samtal	492	87	93	78	66	90
ÅP	310	88	92	74	66	92
Annat stöd	315	91	90	73	66	89
Stödboende/Boende	1507	84	84	71	65	84
Annan PsySocBeh	482	87	88	71	64	87
Annan Utr.	70	90	90	77	64	91
KBT	687	89	90	75	63	88
Social färdighetsträning	48	83	90	67	62	90
Case Management	54	89	91	65	61	80
Biståndsutredning	52	87	92	77	60	92
ASI etc	204	88	92	79	55	93
CRA	279	85	94	61	53	90
MET	132	78	82	64	52	80
AUDIT etc	31	74	77	74	35	81
<b>Alla åtgärder</b>	<b>6442</b>	<b>87</b>	<b>89</b>	<b>74</b>	<b>65</b>	<b>87</b>

Exempel på hur man kan läsa tabellen: För frågan hur klientens problem har förbättrats har

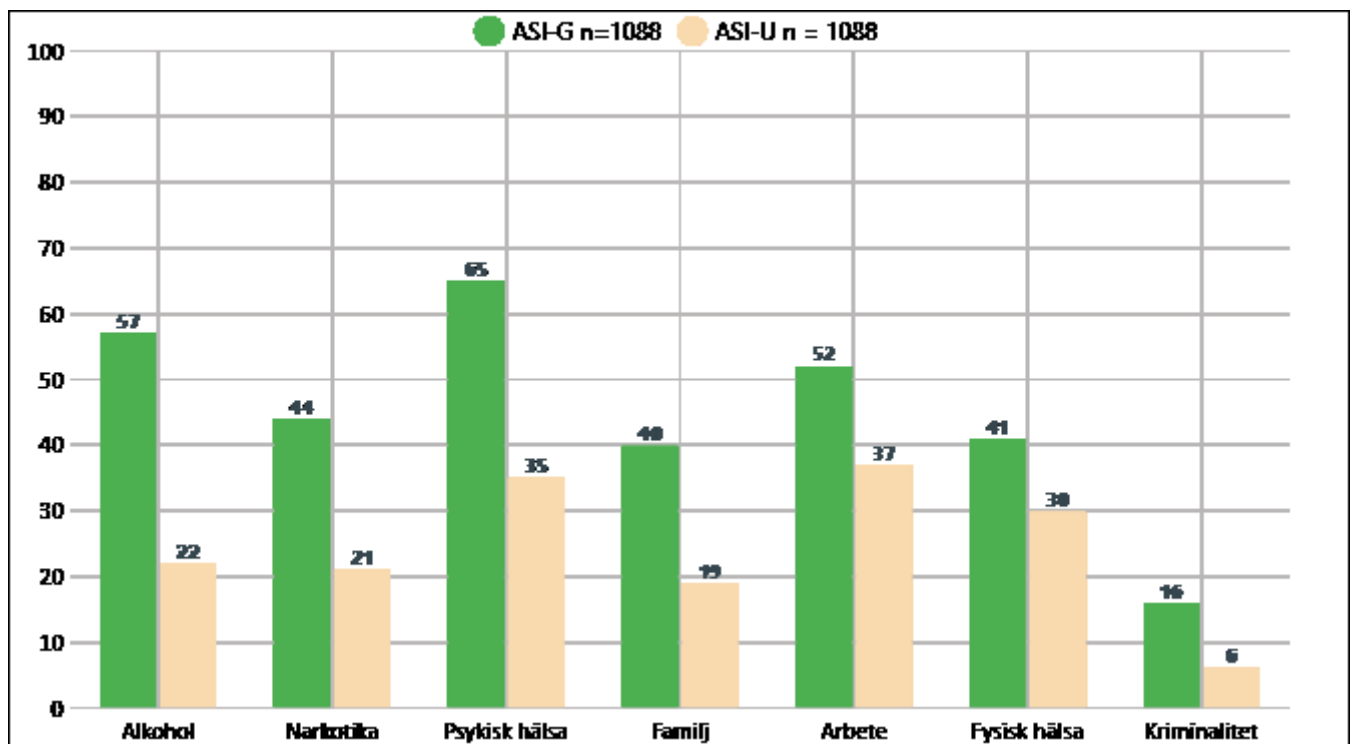
Kontaktperson högst andel positiva handläggarskattningar med 78% av 49 skattningar som är positiva. Det betyder att 38 handläggare vars klient har fått Kontaktperson har skattat minst 7 på frågan hur man tycker att klientens problem förändrats.

## Har klienterna kvar något hjälpbehov efter åtgärderna?

Klientskattning av hjälpbehov i ASI-G och ASI-U görs på en skala mellan 0 = inget behov av hjälp till 4 = mycket stort behov av hjälp där:

- 0 Inget behov av hjälp
- 1 Litet behov av hjälp
- 2 Måttligt behov av hjälp
- 3 Påtagligt behov av hjälp
- 4 Mycket stort behov av hjälp

Hur stor andel av klienterna i hela Sverige UBÅT som skattat att man har ett behov av hjälp som är måttligt, påtagligt eller mycket stort, dvs >1, vid ASI-G och ASI-U visas i figuren.



Figur 3. Klientskattning av hjälpbehov i ASI-G och ASI-U i hela Sverige UBÅT, Urval: inget. Procent skattningar >1.

Hjälpbehoven vid grundintervjun är störst för Psykisk hälsa, Alkohol och Arbete. Vid uppföljningsintervjun är hjälpbehoven störst för Arbete, Psykisk hälsa och Fysisk hälsa.